

Landskap: SKÅNEUpptecknat av: II IngerzHärad: FROSTA

Adress:

Socken: SKEGLINGEBerättat av: Kjerst. SrenssonUppteckningsår: 1929

Född år i

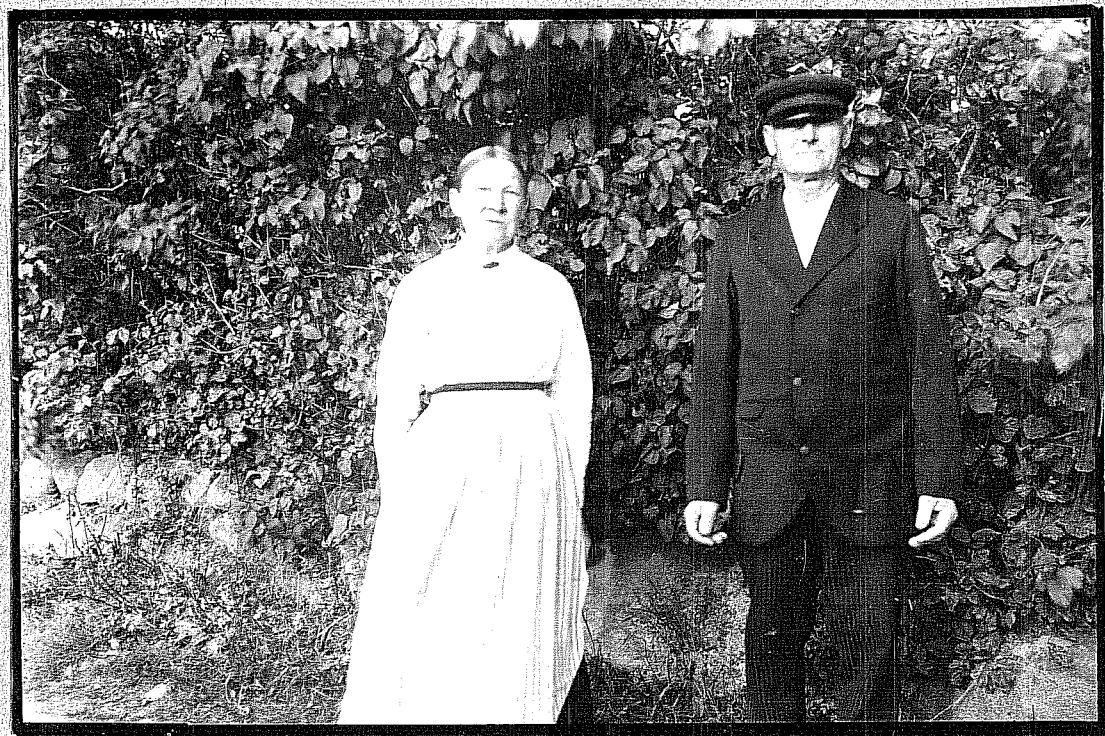
Uppteckningen rör

REGISTER. Sida 31

31 Sida.

2283.

II

KJERSTI OCH LARS SVENSSON

SKEGLINGE

Landskap: Skåne Socken: Skeglinge

Fullständigt namn: Kjersti Svensson. född Måansson

Född den 1858 på Skeglinge s: n II
(gård eller by)

i Skeglinge s: n Fjösta h: d Skåne
(socken och landskap)

Yrke: Gustav till landst. Län Svensson Bisyssla:

Bosatt å följande platser: i Skeglinge socken och by i hela sitt liv.
(socken, landskap, tid)

Bor nu i fäderungegården. Skeglinge s: n II. Adr. Skarhult
(gård eller by vänta postadress)

Faderns namn: Måns Måansson född 1810

Moderns namn: född

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet? b) mödernet?

Närmare upplysningar om släkten:
(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom:
(el. upptecknarens)
(sysselsättning, syskon)

skolgång i Bonnlunda

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Till Lund och Malmö.

Har sagesmannen sina hågkomster efter vissa personer? Vilka?
(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar: Kjenti Svensson är en gladhjul och spetsam
kvinnan. Hon har god förståelse för folkmänskapsrörelsens idé.

Död den

(år och dag)

Ant. av

Dessa uppgifter ha insänts av:

Ingermar Juges

(namn och fullständig adress)

Tonegatan 1, Lund

år 1929

Badning och tvättning med rinnande vatten.

Allri förän missåmmars aftan skolle vi bada för. Men ja Badning.
tror så sant vi fick skamm,åmm vi bada ingan.

Åmm di hade nån dållihed, så jick di å ta vann i auen. Så Tvättning
skolle di tvätta se åmm torsterna: i ny en gång å i när en ur ån.
gång, å i ny en gång ijenn. Di skolle gå tianes å ta vanned å
gå tianes å slå ud ed. Di skolle helst ente beträda-d. Va där
va fela, skolle di tvätta. Di skolle behålla de samma vanned
hela tiden.

Dållihed, d.v.s. lyte eller sjukdom.

Om Skeglinge kyrka.

Vaur tjärka, såmm sto här framme, denn hade di får se hade Skeglinge
kyrka. ståd i syndafoden. En liden rar tjärka va de; de va den stårste
syng di jore, när di to na. Honn va såmm en marmor-bild..

Ja ska si såmm de va: Bårlóna tjärka va fatti, å Skäjlinge
tjärka hade pänga. I Bårlóna behövde di en ny tjärka. Så hade
lagen bled sådden, ad di konne sla tvau fårsámlingor ihob. Så
lacka di Skäjlingana te å va mä i tjärkebyggded. Men Skäjlingana
anka se gruvelit. Di skicka en böneskrift te kångs, men de jore
ingen nötta. Di skolle lad nån rest mä den i ställed får å
skickad den.

Skeglinge kyrka revs 1869, sedan Borrslunda och Skeglinge församlingar enats om gemensamt kyrkobygge i Borrlunda. Men detta genomdrevs icke utan motstånd från invånarna i Skeglinge, varom såväl folktraditionen som en del handlingar i Skeglinge byalåda vittna. - Den gamla kyrkogården i Skeglinge by finns ännu kvar. Den är omgiven av ett stengärde och bevuxen med höga träd.

2283

3

3

LEJDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Visor.

De mesta ja kann komma ihu di sjong här de va: Visor.

Hej ro i lann,
nej ja vill ej mann,
känner du mej å de mina?

Ella sjong di:

Rocken snurrar, lampan brinner,
vinterkvällen är så lång,
dock lik röken den försvinner
under munterhet och sång.

"Rocken snurrar" denn sjong di meed te kardejille å
skättejille.

"Litet bo jag sätta vill" denn sjongs meed i min åppvöyst.

Karaby-Jynsen denn va så galen te å dikta visor, så där va
ingen måde po -ed.

I min ongdomm då sjongs där meed. Allri vi jick ud, utan vi
sjong. De va en härlig tid. Ja sedor å tänkor po -ed så många
gånga. Ella så va de så färfärlia rart.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fragment av visan om Tullberg.

Fragment av
visan om Tullberg.

Allt om Tullbarj den store korperalen,
som i Skåne har gjort
reflexion på vår ort
och ej darrar för själve fiskalen.

Korporal Tullberg var en känd person, som på 1860-talet genomreste Skåne och intalade frälsebönderna, att den jord de brukade var deras egen, och att de inte mera behövde betala arrende till herremännen. På samma gång lurade han en del pengar ifrån bönderna. På en del gods följde man hans uppmaning, men det hade till följd att bönderna skoningslöst blev vräkta. Bland de gods, som berördes av hans verksamhet, varo El-linge i Harjagers härad och Kristineberg i Frosta härad samt flera herregårdar i Ystadstrakten. - Anm. av upptecknaren.

Ramlösavisan. (Fragment).

I sönedes ette mässan, sin vi fick lide mad, Ramlösavisan.

för sjong håpp, håpp, håpp, för sjong häj, häj, häj,

vi besa te Ramlösa uti en jädrans rad,

för sjong håpp, håpp, håpp, för sjong häj, häj, häj.

Po väjen sad en jude å bredde ud sitt töj,

där lau en gulor tjädja, ja titta på min sju.

Men bäst ja rörde ve na, så rög honn mitt itu,

"Tål skälling kåstar tjädjan, betala nu på stonnn!"

Menn ja ble rö i synen å sade: Ska en hong

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Rapsavisan.

Rapsen e mogen å den ska vi skära,
 å först ska de vara krona å krans,
 pling,plang,pling,
 å sin ska de vara speleman å dans,
 pling,plang,pling,
 å krona å krans,pling,plang,pling,
 å speleman å dans,pling,plang,pling,
 allri bättre bröllop fans.

"Rapsavisan".

"Ja kommor ihu,när di task rapsen po Skarholt. Där
 spelas hela tiden. De vå sådden häjja. Sin så när di hade
 slutad,så dansa di."

Anm. En s.k. rapsavisa är också upptecknad å Alnarp i
 Lomma s:n,Bara h:d,men har intet mer än första raden gemen-
 sam med ovanstående och sjunges efter annan melodi.

Fred. Sk
Skadinge
ppm 1929

2283

J. Ingeljö
Sven Lar K. Grankvist
LUNDs UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

7

Annars Pärsens stua

står i ljusan lua,

alla ljusen brinna opp -san,

hej hoppsan i galoppsan

alla ljusen brinna opp -san

eller:

inte gifter jag än så brått -san.

Ringdans.

LUNDs UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Där gingo två gubbar i snöen. (Ringdans).

Där gingo två gobba i snyen,
tralla,lalla,lalla,la,
di frägte se väjen te byen,
tralla,lalla,la.

Ringdans.

De fria för tusen riksdaler,
så ägde de knappast en daler.

Den korgen jag dig skänker,
en annan jag påtänker.

("Så då hann se en annen i ringen").

Jag är så hjärtans nöjd å gla,
för när jag friar så får jag ja.

Olofsson

SKÅNE
FROSTA
SKJEBLINGE

2283 *Uppsallagrens* 9

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKOMMINESARKIV

1989

Höga berg och djupa dalar. (Ringdans).

Per, ex Kjell, Svensson

Höga barj å jypa dala, Ringdans.

se här e vännen som mig behagar,

hej hopp min lille hjärtesnopp,

vi ska dansa te solen rinner opp,

hej hopp min sköna,

nu ha vi dansat i de gröna.

Nu har vi dansad över barj å backa,

Nu har vi sleded både sko å klacka,

hej hopp - - - - -

Så gick dansen i forna dagar,

se här e vännen som mig behagar,

hej hopp - - - - -

(Språket i denna och andra ringdanser är såsom ofta i visor
en blandning av riksmål och allmogens eget mål.)

2283

10

10

ÅRHUNDRETS
FOLKMINNESARKIV

Ja jag skall väva mig en randig kjortel. (Ringdans).

Ja jag skall väva mig en randig kjortel, Ringdans.
en randig kjortel, en randig kjortel,
så kommer friare från andra orter,
från andra orter - till mäj.

Käv
Frösta
Mäglinje 18129
Sångleks.

2283

11 1888. J. Engels
LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
Av. w. Josef Engels

11

Jag har gått den långa sorgen,

Sångleks.

jag har mist min lilla vän,

men jag har den enda trösten

att jag får en ann igen.

Tror ja, trala la, tror ja, trala la,

tror ja, trala la, tror ja så.

Va ska den på balen göra,

som sig ingen flicka har?

Han skall sig en toddi dricka,

sedan rökar han cegar.

Tror ja, trala la, tror ja, trala la,

tror ja, trala la, tror ja så.

Vill ni se ja e blen gifter,

vill ni se ja har fått man,

vill ni se han heter Petter,

vill ni se han dansa kan.

Tror ja - - -

Skane
Frost
Mysinge

Skära havre. (Ringdans).

År 1929

2283

Myrt Ingars
LUDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
Mar. Kjellsson

12

Skära, skära havre,
vem skall havren vinna,
det skall allra kärasten min,
om jag kan hanom finna.
Ja så -en i går afton
i ljusa klara månasken,
han sa han skulle komma
me ost å brö i lomman,
når var tar sin, så tar ja min,
så får den siste ingen.

Ringdans.

("Så skolle di helst va uda").

Skåne
Första
Kyrkbygde
1929

2283 LUNDAS UNIVERSITETS
M. W. JAGGS FOLKLIVSARKIV
Var. av Kyrst. Svarteborg

13

Stjärnor små på himlen blå de lysa. (Ringdans).

Stjärnor små på himlen blå de lysa,

Ringdans.

Stjärnor små på himlen blå de lysa,

och friska vattnet uti kalla källaren det frysar,

och friska vattnet uti kalla källaren det frysar.

Nappa du den du behagar nappa, /:

å efter kommer prästen me sin långa svarta kappa. /:

Han skall oss båda sammanviga, /:

och du ska heta far å ja ska heta mor den lilla.

(I övre Sverige sjunger man: "och friska vattnen i kalla
källorna de frysar." - Ann. av upptecknaren.)

Ringdans.

Så resa vi till hoa,
 så lystelig, så gladelig,
 där vilja vi oss roa
 så lystelig,
 bland de rika härdasmän,
 behagar jungfrun dansa,
 så kom te mäj.

"Så hade di en trall bag-ettor."

Till hoa = till hovgården, herregården. Härdasmän = herredagsmän?
 Jfr en annan skånsk uppteckning (med musik) i F. Eggelings samling
 av ringdanser och jullekar.

Ringdans.

Skåne
Frosta
Skeglinge
- 1938-1939 -

Väva vadmal. (Dansvisa).

15

2283

15

HANNS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV
S. Ingelöf
per av Per. S. Stensson

Så väva vi vallmal,

Väva vadmal.
(sångleks)

så slå vi isamman,

å väva vallmad å slå isamman

å låta skäled gå rätt.

Så väva vi rutor,

så spolta vi tutor,

å väva rutor å spolta tutor

å låta skäled gå rätt.

Ja tror ni e galna,

ja tror ni e galna,

edra getter å getabocka'

skala barken av tränen.

(Vallmal och vallmad äro båda dialektformer för vadmal.
Anm. av upptecknaren.)

2283

16

LUND UNIVERSITETS
FOLKTRADITIONSGÅRKV.

16

Tag en annan, tag en annan,
som jag, som jag,
hej lirum, hej larum,
hej lystig som jag.
eller:
hej lystig, spring bra!

Ringdans.

17.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Möllarevalsen.

Kan du dansa möllarevalsen,
itt, två, tre?

Ja möllarevalsen itt två tre,
möllarevalsen itt två tre,
itt, två, tre.

Möllarevalsen.

18.

FOLKLICHTSVERKES
FOLKEMUSIKSARKIV

Vals.

Kom lilla flicka vals me mej,
vals me mej, vals me mej,
mitt uti dansen kysser ja dej,
kysser ja dej.

Text till
vals.

Vals.

Spelemänner spelen upp en dans,
bjud alla flickor på en vals,
låt ingen enda sitta still,
som gärna dansa vill.

Text till
vals.

(*Så tå di en bra vals.")

2283

20

20

JUNIOR FOLKLIGT
FOLKLORE SAMMENSTAVNING

Vals.

Stjärnorna blicka på himmelen blå,
ack hör du min flicka (gosse), hvi suckar du så,
muntert och lätt i svävande ring,
för valsen är funnen all världen omkring.

Text till
en vals.

Inskrift å en urtavla.

"De va i Larse's märrfars himm, de va po nommor sex i
Skäjlinge. Där sto po kläcketavlan - de sto po en dala-
kläcka."

Inskrift
å en urtavla.

Jag har ej något liv,
ej heller några fötter,
jag går både natt och dag,
men aldrig blir jag trötter,
om du vill passa mig,
så shall jag säga dig
det jag ej själv förstår.

Allmänna gille.

Vi komm så meed ud. Så va här meen ongdomm. Alla va så
jämliga. Vi hade så kallad allmänna jille i byen. De hade vi
når såmm helst aured åmm. Så va där ett par såmm ställde té.
Så betalte di en å femti, karana. Så bjöd di fruentömmorna.
Så fick di kaffe, å karana fick tåddi å jög. Vi hade så vi
dansa po lo, åmm de va allri så kalt. Vi hade lykta me jus i.
Di hissa na rätt höjt åpp, mitt po loen. - Di hängde täcke får,
där de behövdes. Vi dansa ette spelemann. Di hade bå fiol å
klanét å flöjt. Ja ska si, de va ente så dyrt. Di roa se meed
lättare i denn tiden. Vi fick kaffe å kagor tvau gånga po natten.
Karana fick kaffe den fäste gången, men den andre gången fick
di jög, när vi fick kaffe. Vi hade så fårfärlia rolit. När de va
po såmmaren, så jick vi ente himm förän solen va åppe. - Di all-
männe jillen bärja's po kvällen.

Allmänna
gille.

2283

K
23.

LUNDs UNIVERSITETs
FOLKMINNESARKIV

23

Dansen i Örtofta park.

Menn når vi jick å dansa i Örtåfta park, då bärjas de kläckan Dansen i
Örtofta park.

fira å slutas kläckan nie. Greve Dykor ville ente de skolle vara
längor. Vi betalte tål öre i spelemanspänga. Där va Svensana
ifrå Krudmöllan å spela. Här va inga ligare spelemänn än Svensana.

Jfr orden till den s.k. Örtoftavalsen - uppt. efter J.P.
Lindborg i Skarhult - där folklivet i Örtofta park skildras.

2283

24.

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

24

Linbrytning.

Di har "bröded po grob" i min tid. Fårud så hade di Linbrytning.

brydestua. Brydestuan har ligged här, hännanom de stora ställed.

Denn hade di avskilt, får di va rädda de skolle ta ill.

"Brydestuan" var en särskild hydda, där linbrytningen verkställdes. Senare övergav man brydestuorna och förrättade linbrytningen ute i det fria, vid en öppen grop, vilket kallades att "bryda po grob."

Spåne
Frösta
Skägling v. 1909

Kardegille.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKTRADITIONESARKIV

U. 25.

2283

Mit. T. Ingess
Ber. v. Lars Svensson

25

Kardejille å skättejille har di hatt meed i min tid. Där Kardegille.
mesta ble näck slut ingan artan hondra nitti. Här bo bröds
å skättes. Men faur har vi hatt längor. Vi ha hatt faur ännu
te nittan hondra tjuge, men vi karda i stan den sista tiden
te Bärjens.

Så komm di tilia åmm marenen å sad te sent åmm kvällen.
Så sad di omkring en kår, å där la di toed. Di jore en "katt"
kalla di å la denn i kåren.

(Lars Svensson tillägger:) Där va po itt ställe di hade Skämtsamt
kardegille. Där va en dräng såmm va litta enfálldi. Men näck
au, di skolle driva mä -en. Så skicka di -en te nabens å
skolle launa en topréss. Å di ga -en en stor sten, å denn
komm hann ijenn mä å slapp i kåren å sa: "Där har ni den, får
denn e rätt så tong."

Topréss, "ullpress", ett redskap som i verkligheten icke existerar. Det var ett vanligt skämt vid kardegille, att man skickade en dräng iväg att låna en sådan. Då kunde han få vad som helst.

Julhalm.

Julåftans natt då skolle di ligga po halm i mina fårällras Julhalm.
tid. Di lau i stuan. (Då kalla di ed allri utan får "stua").
De di lå denn natten, de va ente så fårfärlia meed. Då jick di Julnatten.
allmänt te tjärkan, alla såmm konne. Viljan hade di. Juldagen.

per. Skoglund Gusti Lass Sven 1838 2283 Höne, Frost
skoglund s
27. LUDOS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

27

Pyg 1. Ingess 1929

Staffansridning.

Di brugte å komma rianes ann-da jul. De va po marenen. Staffans-
ridning.

Di bärja po marenen, men di konne ente hinga övor alla ställen
po marenen. Di re ikring te alla. De va ongdomm. Di re ing po
gauren. Så sjong di Staffensvisan. De va så härlit, denn va så
möed po jängs i min åppvöjst. Men di har ente reed i vår tid.

Staffan var en stalldräng,
han vattnar sina fålar fem,
i ra, i ra, tralli lalla la,
ja gossar låt oss lustiga vara
en gång jul om året bara,
tralli lalla lalla la.

(Ja kann ente mings hela visan). - Så ble di ingbjudna.

Så fick di litta spandasch.

Men Annors Pålson i Äsle hann kann Staffensvisan. De kann
va värt en resa te Äsle å leda åpp hanom.

Skåne
Frost
Skeglinge
Maj 1929

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

28

Trettondagsstjärnan.

2283

Herr T. Ingess
Bor. Frost Fransson

28

Di ska ha gåd å sjonged ud julen. Di jick me stjarnan. De Trettondags-
stjärnan.

va tretteneden. De e di vise mannen. Di sjong stjarnevisan.

Den bärjas så:

Goder aftan,goder aftan,så många som här finns,
husbonde,matmoder,varen glada till sinns.

Stjärnevisan.

Vi önska eder alla en glader julefest
och önska att Frälsaren måtte bliva eder gäst.

När Kristus blev födder i Betlehems stad,
så kommo där tre herdar så lustiga och glad.

Vår stjärna hon ärnar ju längre att gå,
vår Frälsare blev lagder på hö och på strå.

Di konne va en tålltre. Di hade en stjarna au pappor,å där
va jus i stjarnan. Di bjudde alltid po dåmm.

Traktering.

De ville naturletvis urárta se,där ble får möed spirituosa.

Så ble de slut.

En gång har ja sitt dåmm i Long. Då va ja sjöttan aur. Men Stjärnsång
i Lund.
di såmm sto får hused va ente himma,så di fick ente komma ing
å sjonga. Di va klädda i skjortor udenpo kostymorna.

N
29.Midsommar.

Ve Lilla Skäjlinge där va majstång många gånga. Där va en dansk, såmm hade-d, såmm hidde Pittersen. Di jore festlit får därras éne, menn di fårtröd ente, ad andra jick did å dansa.

Menn sanna majstånga såmm di reste ve Tvedöra, de reste di ente här. Sanna arma, å så många kransa! Paugana di jick i byana å tiggde blommor.

Därras éne, deras egna, d.v.s. det egna folket. Fårtryda, miss-tycka. Tvedöra, under tiden 1837-1888 lägerplats för Södra skånska infanteriregementet, i Hällestads s:n, Torna h:d.

Midsommar.Majstång.

2283

3030

AJUNDS UNIVERSITETTS
FOLKMINNESARKIV

Kjersti Lars Svens'
Skeglinge.

Kjersti Svensson, hustru till lantbrukaren Lars Svensson å Stora Skeglinge nr 11, är född å samma gård 1858 och har ständse varit bosatt där. Faderns namn var Måns Måansson, och Kjersti var yngst av hans barn. En äldre syster till Kjersti Svensson bor också å gården. Gårdens övriga invånare äro Lars Svensson och en fosterson, Sigfrid Nilsson ifrån Östra Strö.

Både Lars och Kjersti Svensson ha tjänstgjort som sagesmän och ha beredvilligt givit de upplysningar de kunnat, men Kjersti har lämnat det största bidraget. I sin ungdom var hon duktig till att sjunga, och en icke obetydlig del av samlingen utgöres av ringdanser och sånglekar, som voro gångbara för 50 - 60 år sedan. Undär min frånvaro hade hon upptecknat begynnelseorden av dem för att lättare komma ihåg dem vid mitt nästa besök. Till sitt väsen är Kjersti Svensson gladlynt och frispråkig. Som en egendomlighet kan nämnas att hon plägar föra dagbok.

2283

31
31

FOLKMINNESÅRNS
ÅRSÅTERBLICK

R e g i s t e r .

1. E. Badning och tvättning med rinnande vatten.

2. F. Skeglinge kyrka.

3. I. Visor (Arbetsvisor, skämtvisor m.m.).

Ringdanser och sånglekar.

7. Texter till dansmelodier (valser). { Folkdiktning
i bunden form.

21. Inskrift å en urtavla.

22. K. Allmänna gille.

23. Dansen i Örtofta park.

24. M. Linbrytning.

25. Kardegille.

26. N. Julhalm.

27. Staffansridning.

28. Trettondagsstjärnan.

29. Midsommar.

2283

N

JULFIRANDET
HOLMENSKØY
ARKIV

Julfirandet.

2283

JUNIOR UNIVERSITETS
FÖRSAMLINGSCARKIV

Texter till dansmelodier.

2283

J.

LUND S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ringdanser och sånglekar.

2283

LUNDSS UNIVERSITETS
FOLKHJERNESARKIV

V i s o r.